

Preventief Zelftesten

Faciliteren voor werknemers

Inleiding

2

Feiten over zelftesten

3

Wanneer mag een werknemer
niet zelftesten

3

Zelftesten onder supervisie of onder
begeleiding: wat is het verschil?

3

Zelftesten onder begeleiding:
hoe regel je dat?

5

Eisen aan zelftesten, proces,
kwaliteit en veiligheid

6

Hoe om te gaan met testafval

6

Logistiek

6

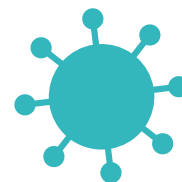
Stappenplan zelftesten faciliteren
op locatie

7

Standaarden per stap

7

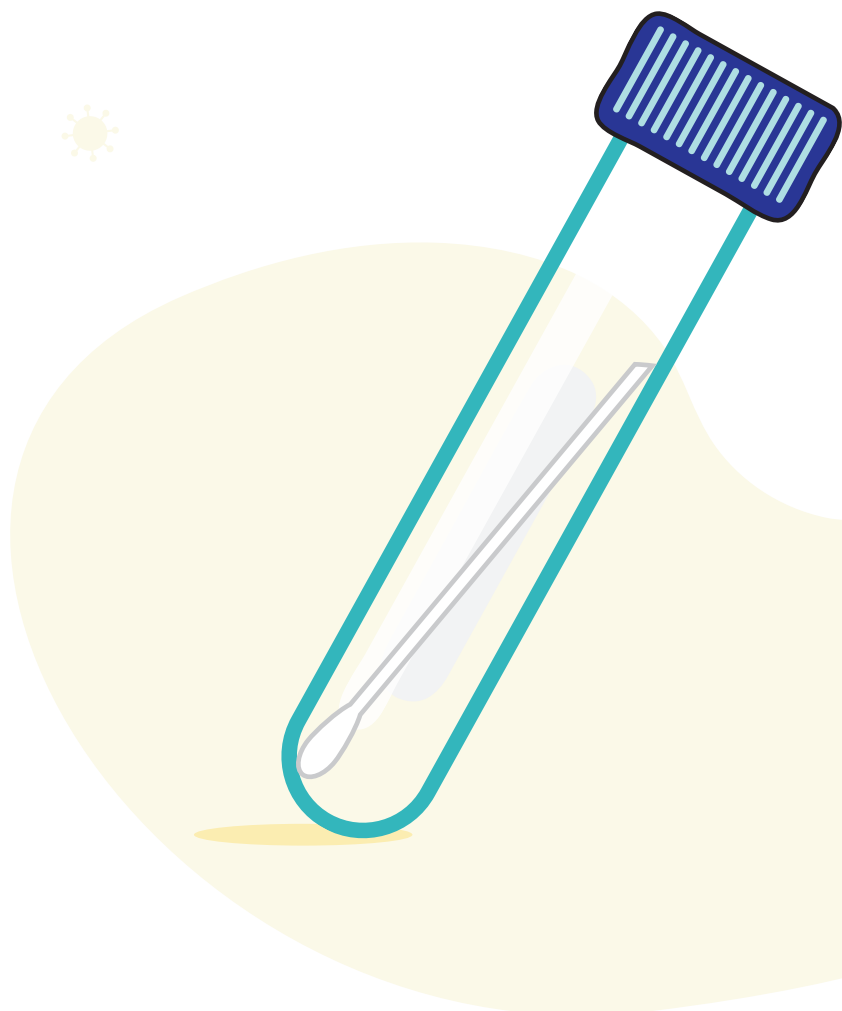

Inleiding

Deze toolkit is bedoeld voor werkgevers die werknemers preventief en op frequente basis willen laten testen middels zelftesten. Dit geldt voor bedrijven waarbij werknemers vanwege de aard van het werk niet thuis kunnen werken én het tegelijkertijd vanwege de werksituatie moeilijk is om 1,5 meter afstand te hanteren. De toolkit biedt inzicht in de te nemen stappen en verwijst naar standaard informatie die hulp biedt bij het opzetten van het zelftestproces onder supervisie of begeleiding.

Preventief testen doelt op het testen van mensen zonder klachten of een bekende besmetting in hun omgeving. Het primaire doel van preventief testen is dat verspreiding van het virus sneller opgemerkt wordt en daardoor effectiever aangepakt kan worden. Preventief testen draagt bij aan de veiligheid en continuïteit van werk, omdat door vroege signalering het aantal mensen dat besmet kan worden en in quarantaine moet, kan worden beperkt. Ten tweede draagt het preventief testen van werknemers bij aan het creëren van een veilige werkomgeving.

Let op: Het gaat hier te allen tijde om vrijwillig preventief testen, dat niet kan worden gekoppeld aan enige vorm van het al dan niet verlenen van toegang tot een bedrijf. Het afnemen van een zelftest geeft geen recht op het loslaten van de geldende coronamaatregelen.

Disclaimer

De in deze Toolkit verstrekte informatie is van algemene aard en dient niet te worden beschouwd als passend (juridisch) advies in een concreet geval. U kunt aan de informatie in deze Toolkit geen rechten ontleen. Evenmin kan Stichting Nederland Onderneemt Maatschappelijk of VNO-NCW aansprakelijk worden gesteld voor onjuiste en/of onvolledige informatie of het niet juist toepassen van de informatie die wij u met deze Toolkit verschaffen. Hoewel deze Toolkit met de grootste zorg is samengesteld, kunnen geen garanties worden gegeven met betrekking tot de volledigheid, de actualiteit en de juistheid van de weergegeven informatie.

Feiten over zelftesten

- Zelftesten zijn sneltesten die door de geteste persoon zelf worden uitgevoerd. Daarnaast wordt door de geteste persoon de testuitslag zelf afgelezen, eventueel begeleid en geholpen door een supervisor of begeleider afhankelijk van de gekozen vorm (zie definities hieronder).
- Een negatieve uitslag van een zelftest heeft een beperkte geldigheidsduur van maximaal 48 uur.
- Laat bij het ontwikkelen van klachten de werknemer opnieuw testen, ook als dat binnen de 48 uur geldigheidsduur is.
- Bij een negatieve testuitslag moet een werknemer zich nog steeds aan de basismaatregelen houden, zoals:
 - 1,5 meter afstand houden waar mogelijk;
 - het dragen van een mondkapje;
 - voorzichtig zijn in het contact met kwetsbaren;
 - alert blijven op klachten;
 - bij het ontwikkelen van klachten laten hertesten bij de GGD.
- Een positieve testuitslag betekent dat je waarschijnlijk besmet bent. Volg de richtlijnen van het RIVM. Ga direct in isolatie, informeer contacten en meld de uitslag bij de GGD, zodat een afspraak gemaakt kan worden voor een PCR-test en het bron- en contactonderzoek kan starten.

Wanneer mag een werknemer niet zelftesten

LET OP! Laat in de volgende gevallen geen zelftest afnemen, maar laat werknemers een afspraak bij een GGD testlocatie maken:

- De werknemer heeft coronaklachten
- De werknemer heeft contact gehad met een besmet persoon
- De werknemer is in de afgelopen 10 dagen teruggekomen uit een oranje gebied

Zelftesten onder supervisie of onder begeleiding: wat is het verschil?

Elke zelftest bestaat uit twee stappen:

1. **Zelfafname:** Afname van de test (neusswab)
2. **Zelftesten:** Verwerken en aflezen van het resultaat van de test (buisje en test)

Tijdens het doorlopen van deze twee stappen kan er sprake zijn van supervisie van een BIG-geregistreerd arts of begeleiding van iemand zonder medische achtergrond. Het belangrijkste verschil daarbij is wie verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de zelftest. Zo ligt bij zelftesten onder **begeleiding** de verantwoordelijkheid voor de afname bij de persoon die de test afneemt, niet bij de begeleider. Bij zelftesten **onder supervisie**

ligt de (eind)verantwoordelijkheid van de afname van de test bij de BIG-geregistreerde arts.

In de praktijk kom je twee varianten tegen. Wie de eindverantwoordelijkheid draagt, bepaalt of aanspraak gemaakt kan worden op een (tijdelijke) financiële vergoeding vanuit de Open house regeling preventief testen.

1. Zelftesten afgenomen onder supervisie van een BIG-geregistreerde arts.

Wanneer zelftesten door werknemers worden afgenomen onder medisch toezicht van een BIG-geregistreerd arts is sprake van zorg en moet voldaan worden aan de richtlijnen en de standaarden van het RIVM, LCI en de IGJ. Een bedrijfsarts is bijvoorbeeld een zorgaanbieder die zorg verleent in de uitoefeningen van beroep of bedrijf. Handelingen uitgevoerd door bedrijfsartsen vallen onder de werking van Wet BIG, Wkkgz, Wgbo en de Wpg (vigerende wet- en regelgeving). Ook commerciële partijen die voorzien in zelftesten moeten voldoen aan bovengenoemde richtlijnen en standaarden. Onderdeel van deze standaarden is dat de commerciële partij voorziet in een BIG-geregistreerde arts

Een BIG-geregistreerd arts draagt zorg voor een goede zelfafname, het duiden van de testuitslag en het doorgeven van positief geteste personen naar de GGD. De arts is dus eindverantwoordelijk en kan aanspraak maken op [een \(tijdelijke\) financiële vergoeding](#).

2. Zelftesten onder begeleiding

Medewerkers die zichzelf willen testen kunnen aan het bedrijf vragen of er verbale begeleiding kan plaatsvinden. Denk bijvoorbeeld aan begeleiding door een getrainde vrijwilliger. In dit scenario is er geen sprake van zorg, zoals bedoeld in de Wkkgz. De medewerker is zelf verantwoordelijk voor deze vorm van testen. Deze vorm van testen kan plaatsvinden op de werklocatie of thuis onder digitale begeleiding. Bij deze variant is geen BIG-geregistreerd arts betrokken en ligt de verantwoordelijkheid bij de tester zelf. Voor deze variant kan daarom geen aanspraak gemaakt worden op een financiële vergoeding.

3. Zelftesten vanuit huis – zonder supervisie of begeleiding

Sinds kort zijn ook zelftesten zonder begeleiding of supervisie mogelijk. Deze zelftesten kunnen zonder een vorm van begeleiding of supervisie uitgevoerd worden aan de hand van instructies van de fabrikant en/of instructievideo's via internet. [Meer hierover lees je onder Eisen aan zelftesten, proces, kwaliteit en veiligheid](#).

Zelftesten onder begeleiding: hoe regel je dat?

Hoewel zelftesten zonder begeleiding te gebruiken zijn kunnen er toch redenen zijn om begeleiding in te regelen. Bijvoorbeeld omdat mensen niet gewend zijn om zichzelf te testen en er behoefte kan zijn aan verbale ondersteuning. Zelftesten onder begeleiding geeft mensen de mogelijkheid om vragen te stellen en vertrouwen op te bouwen, totdat ze de test zelf thuis kunnen uitvoeren.

Keuze begeleiding

Voor het preventief zelftesten ligt de keuze voor het al dan niet organiseren van begeleiding bij de werknemers en het bedrijf zelf. Afwegingen hierbij kunnen zijn:

1. de begeleidingsbehoefte van de doelgroep
2. kenmerken van de doelgroep
(laaggeletterdheid, onzekere houding t.o.v. testen)
3. de begeleidingsbehoefte van het bedrijf

Training en bekwaamheid van begeleiders

Operatie Fastlane kan voorzien in een opstartmanager op locatie. Deze opstartmanager kan tegelijkertijd advies en assistentie geven over het inrichten van de locatie waar de zelftesten onder begeleiding worden afgenomen. Via een digitaal trainde-trainerprogramma kunnen vrijwilligers opgeleid worden om te voorzien in het verbaal begeleiden van zelftesten. De training kan worden verzorgd via e-learning. Na het

volgen van de training kan een getrainde vrijwilliger eventueel andere vrijwilligers trainen met behulp van daarvoor beschikbaar instructiemateriaal.

Neem [contact](#) op met de Helpdesk indien je gebruik wil maken van een opstartmanager en/of de e-learning of bel **088-7674076**.

Belangrijk!

Zelftesten onder supervisie onder verantwoordelijkheid van een BIG-geregistreerd arts en zelftesten onder verantwoordelijkheid van een commerciële aanbieder die voldoen aan de richtlijnen en standaarden van het RIVM, LCI en IGJ vallen onder de vergoedingsregeling vanuit de Open house regeling preventief testen.

Zelftesten onder begeleiding en zelftesten thuis vallen **NIET** onder de vergoedingsregeling voor werkgevers.

Eisen aan zelftesten, proces, kwaliteit en veiligheid

De antigeentest moet voorzien zijn van een **CE-markering voor zelfgebruik**. Op dit moment is er één antigeentest met een CE-markering voor zelfgebruik beschikbaar. Daarnaast zijn er door het ministerie van VWS tijdelijke ontheffingen verleend, waarmee momenteel drie zelftesten zonder CE-markering in Nederland als zelftest gebruikt mogen worden.

Onderstaande zelftesten zijn voorbeelden van zelftesten die onder begeleiding mogen worden toegepast en geschikt zijn voor thuisgebruik:

- Acon Biotech
- Roche
- Biosynex

Nieuwe ontheffingen worden op de [website van de Rijksoverheid](#) gepubliceerd.

LET OP!! Instructie hoe de test te gebruiken verschilt per leverancier.

Hoe om te gaan met testafval

Een zelftest afnemen **bij mensen zonder klachten** is geen zorghandeling.

Het is daarom niet nodig om bij een eventuele positieve uitslag dit afval als besmettelijk afval te verpakken conform de voorschriften van het ADR. Bij een positieve uitslag het afval in een aparte zak verpakken en deponeren bij het gewone afval.

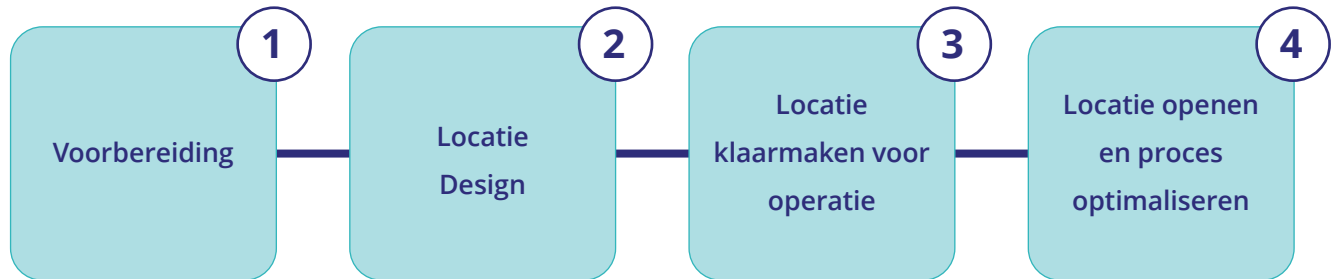

Logistiek

Op dit moment is het mogelijk zelftesten te bestellen via commerciële partijen. Informatie over het mogelijk bestellen van zelftesten via de Dienst Testen, volgt later.

Stappenplan zelftesten faciliteren op locatie

Om te komen tot een antigeen zelftestlocatie is een standaard stappenplan opgesteld. Dit stappenplan bestaat uit een viertal fases waarin verschillende stappen worden ondernomen. Het plan start bij de voorbereiding en beschrijft alle nodige stappen om te komen tot de laatste stap, het openen van de locatie.

Standaarden per stap

Voor de verschillende stappen beschreven in het stappenplan zijn standaarden ontwikkeld door onder andere Operatie Fastlane van VNO-NCW en de GGD-GHOR Nederland. Onderstaande standaarden zijn opgenomen als bijlagen in deze Toolkit en helpen bij het opzetten van een locatie waar antigeen zelftesten onder supervisie, danwel begeleiding kunnen worden afgenomen.

Hyperlinks naar de bijlagen:

Stap 1: Voorbereiding

- [Opzetten zelftestorganisatie](#)
- [Communicatie met testpubliek/deelnemers](#)

Stap 2: Locatiedesign

- [Vereisten aan een zelftestlocatie](#)
- [Standaard tekening van een zelftestlocatie](#)
- Standaardwerkwijze zelfafname per leverancier
 - Acon Flowflex instructiefilmpje: [NL](#) | [EN](#)
 - Roche - instructiefilm
- Standaardprocedures (SOP's) per leverancier
 - [Acon](#) | [Biosynex](#) | [Roche](#)
- [Kwaliteitsborging](#)
- [Begrippenlijst](#)
- [Aandachtspunten privacy en arbeidsrecht](#)

Stap 3: Locatie klaarmaken voor operatie

- [Checklist begeleid zelftesten - op locatie versie 2.0](#)
- [Checklist begeleid zelftesten - thuis versie 2.0](#)
- [Checklist zelftesten - thuis](#)

Stap 4: Locatie openen en proces optimaliseren

- [KPI monitoring](#)

Vragen

- Aanvullende informatie over het testen in de werkomgeving is te vinden op www.werkgeverstesten.nl
- Mocht u na het lezen van deze Toolkit met de aanvullende bijlagen nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de Helpdesk van werkgeverstesten.nl via 088 - 7674076